

Saksbehandler: Hilde Austad

Vår dato:
02.11.2012
Deres dato:
22.10.2012

Vår referanse:
2012/5980
Deres referanse:
201274243

Fylkesmannen i Telemark
Postboks 2603

3702 SKIEN

Mulighet til å forbedre grunnskolekarakterer

Vi viser til brev av 22.10.2012 fra Fylkesmannen med spørsmål om muligheten til å forbedre grunnskolekarakterer - sett i lys av Ny Giv og inntak til videregående opplæring.

Sakens bakgrunn

Fylkesmannen ber om en avklaring fra Utdanningsdirektoratet på følgende:

1. Er det mulig for en ungdom som er skrevet ut av grunnskolen, å forbedre sine karakterer som privatist?
2. Dersom det er mulig for en ungdom å forbedre grunnskolekarakterer, hvordan håndteres det ved inntak til videregående opplæring?

Bakgrunnen for saken er en 16 åring som har fullført grunnskolen våren 2011 og har fått anledning til å ta 5 fag som privatist på voksenopplæringen våren 2012 for å forbedre karakterene. Fylkeskommunens vurdering er at søkeren, til tross for at han er over opplæringspliktig alder, fortsatt hadde rett til videregående opplæring etter § 3-1, og derfor ikke hadde rett til å ta privatisteksamen i grunnskolefag. Privatistkarakterene har derfor ikke telt ved inntak.

Rettslig grunnlag

Det eksisterer i dag ingen form for privatistordning i grunnskolen. Voksne har mulighet til å ta fag i grunnskolen som privatist etter kapittel 4 i forskrift til opplæringsloven. Det vises også til informasjon gitt i rundskriv Udir-1-2010 side 8 og 9. Voksne etter opplæringsloven § 4A-1 er de som er over opplæringspliktig alder, som ikke har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 3-1 og som trenger grunnskoleopplæring. For ungdom finnes det ingen tilsvarende ordning. Årsaken til det er at ungdommenes rettigheter anses tilstrekkelig ivaretatt gjennom ungdomsretten, som gir alle rett til å komme inn på ett av tre valgte utdanningsprogram i videregående opplæring, selv om de ikke har bestått alle fag i grunnskolen.

Følger av feil ved vedtaket

Privatisteksamen i grunnskolen er forbeholdt voksne som oppfyller kravene i § 4A-1, jf. ovenfor. Eksamenskarakterer er enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det fremgår av juridisk teori, f.eks. Eckhoff og Smiths "Forvaltningsrett" (8. utg.) at innholdsmangler ofte medfører ugyldighet. De skriver bl.a. på side 447: "Når det foreligger innholdsmangler, går tendensen [...] i retning av å anse avgjørelser for ugyldige selv om dette er til skade for parten." Her er også situasjonen at vedtakene kan være til skade for andre, dvs. de søkerne som konkurrerer om inntak til de samme utdanningsprogrammene.

Postadresse:

Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO

Besøksadresser:

Schweigaards gate 15 B, Oslo
Britveien 4, Molde
Parkgata 36, Hamar

Telefon:

+47 23 30 12 00

Telefaks:

+47 23 30 12 99

E-post:

post@utdanningsdirektoratet.no

Internett:

www.utdanningsdirektoratet.no

Org.nr.:

NO 970 018 131 MVA

Bankgiro:

7694 05 10879

IBAN:

NO8876940510879

BIC/SWIFT

DNBANOKK

Dersom vedtakene er ugyldige (eksamenskarakterene) skal karakterene heller ikke legges til grunn ved inntak til videregående opplæring.

Vi viser også til lenke til statsrådets svar til Stortinget (Dokument nr. 15:1005 (2011-2012)):

<http://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=53119>

Vennlig hilsen

Cathrine Børnes
avdelingsdirektør

Hilde Austad
seniorrådgiver